

EERSTE JAARVERSLAG

van de

STICHTING tot BEHOUD ener HEILGYMNASTISCHE BIBLIOTHEEK

(30 november 1989 - 31 december 1990)

§ 2 WAT VOORAF GING

Zoals de meesten onder de lezers van dit jaarverslag zullen weten, is ondergetekende sedert enige jaren doende een dissertatie voor te bereiden over de geschiedenis van de fysiotherapie in Nederland. Gedurende dit onderzoek werd ik geconfronteerd met het feit dat er veel historisch materiaal op het gebied van de fysiotherapie was weggegooid of op een andere wijze was verdwenen. Tevens viel het op dat de toegankelijkheid van dergelijk materiaal in de diverse bibliotheken van academies fysiotherapie en verschillende verenigingen zeer te wensen overlaat, daar veel hiervan niet danwel gebrekkig is geïnventariseerd. Ook bij het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie klopt men tevergeefs aan voor historisch materiaal. De vrij aanzienlijke 'heiligymnastische bibliotheek' - een unieke verzameling van boeken en brochures uit de afgelopen ± 150 jaar over heiligymnastiek en aanverwante onderwerpen - is ongeveer 10 jaar geleden voor het grootste deel weggeschonken wegens plaatsgebrek. Een ander deel - hoofdzakelijk correspondentie en andere stukken behorend tot het Genootschapsarchief - zou zijn weggegooid. Het zou te danken zijn aan de oplettendheid van enige medewerkers van het Genootschap dat niet alles van het archief verloren is gegaan. Dat wat van het archief 'gered' is, wordt momenteel door ondergetekende geïnventariseerd en gecatalogiseerd. De boeken en brochures leken echter voorgoed verloren voor de fysiotherapeutengemeenschap. Ik schrijf hier uitdrukkelijk 'leken', daar mij eind 1988 min of meer toevallig ter ore kwam dat een deel van de Genootschapsbibliotheek ± 1979 aan het BOERHAAVE-museum te Leiden was geschonken. Bij navraag aldaar bleek, dat men destijds wegens plaatsgebrek heeft besloten de gehele schenking bestaande uit ongeveer 15 meter materiaal 'te stallen' in de kelder van een plaatselijk VVV-kantoor. Ongeveer een decennium bleven de boeken hier opgeslagen. Enige tijd na mijn navraag werd door het BOERHAAVE contact opgenomen: men verzocht mij uit de Genootschaps-collectie die werken te selecteren, die mogelijk voor het museum van waarde zouden kunnen zijn. De partij zou na het selecteren verstuurd worden naar de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag. Dit betreurde ik zeer, daar deze collectie ongetwijfeld volledig versplinterd zou worden en als unieke verzameling van werken over heiligymnastiek en aanverwante zaken verloren zou gaan.

Op mijn verzoek de collectie voor het Genootschap terug te winnen en persoonlijk garant te staan voor het onderhoud van de werken werd niet ingegaan. De collectie werd verstuurd naar Den Haag. Pogingen haar daar vandaan te krijgen leden schipbreuk. Het werd duidelijk dat andere wegen bewandeld moesten worden. Het verloren gaan van historisch materiaal en de mogelijke terugwinning van de Genootschapsbibliotheek waren aanleiding voor het oprichten van een stichting die zich ten doel zou stellen 'het behoud van historisch materiaal op het gebied van de heilgymnastiek en aanverwante onderwerpen'.

Tijdens de 'open dag' op 28 januari 1989 ter gelegenheid van de opening van het nieuwe Centraal Bureau van het Genootschap te Amersfoort, kwam ik in gesprek met P.J. Buijs. Deze fysiotherapeut uit Hilversum beoefende zelf nog de Kneipp-therapie en toonde historische interesse en belangstelling voor mijn voornemen een stichting met het voornoemde doel in het leven te roepen. Na nog tweemaal contact met hem te hebben gehad, vroeg ik hem of hij als penningmeester van een eventueel op te richten stichting zou willen fungeren. Hij stemde toe. Daarna werd het even rustig op dit front, daar ik tengevolge van het jubileumjaar van het Genootschap vele activiteiten in dat kader verrichtte.

In augustus 1989 ontstond de idee om in navolging van de reeds lang bestaande 'Vereniging tot Instandhouding ener Medische Bibliotheek' als naam voor de op te richten stichting te kiezen 'Stichting tot Behoud ener Heilgymnastische Bibliotheek' (SBHB). In september 1989 heb ik een concept van de statuten vervaardigd en in oktober 1989 vond ik kandidaat-notaris mr. B. van der Meide van notarissenkantoor C.F.J. van der Valk te Schiedam bereid deze na te zien en aan te passen. Na nog enige wijzigingen werd het aangepaste concept van de statuten bij volmacht bij de notaris gepasseerd op 30 november 1989. De SBHB was een feit. Daar het een ideële stichting betreft, rekende de notaris geen kosten. Van der Meide werd dank gezegd voor zijn inspanningen en ontving van de stichting een kleine geste. Hij en Notarissenkantoor C.F.J. van der Valk kunnen in principe worden aangemerkt als de eerste begunstigers van de stichting (Stat.art. 8). Kort na het passeren werd zorggedragen voor de inschrijving bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam en de Beneden-Maas.